

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kirjallinen asiantuntijalausunto

Eduskunta/ Talousvaliokunta

Aihe: U 58/2025 vp Kirjallinen lausuntopyyntö TEM:lle 2.12.2025

Sari Tasa, Työ- ja elinkeinoministeriö

Asia: U 58/2025 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi maailmanlaajuisen ylikapasiteetin unionin teräsmarkkinoilla aiheuttamien kauppaan liittyvien kielteisten vaikutusten torjumisesta.

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen vastaus U 58/2025 vp kirjelmään asetusluonnoksesta EU:n toimiksi teräksen ylikapasiteettiin liittyvien kielteisten vaikutusten torjumiseksi.

Ehdotuksen tavoitteena on suojella Euroopan unionin terästeollisuutta maailmanlaajuisen ylikapasiteetin aiheuttamilta kauppaan liittyviltä kielteisiltä vaikutuksilta, jotka uhkaavat alan kilpailukykyä, investointikykyä, vihreää siirtymää ja strategista riippumattomuutta. Samalla pyritään estämään tuonnin aiheuttamat markkinahäiriöt ja kolmansien maiden protektionististen toimien vaikutukset.

Komission ehdotus pyrkii torjumaan maailmanlaajuisen ylikapasiteetin kielteisiä vaikutuksia EU:n teräsmarkkinoilla. TEM kannattaa tavoitteita, mutta korostaa vaikutusarvioiden ja kilpailukyvyn turvaamisen merkitystä.

Ulkoministeriön taustamuistiossa on tuotu hyvin esiin eri näkökulmia tilanteeseen. Haasteena ei ole vain terästeollisuuden kilpailukyvyn turvaaminen, vaan myös terästä käyttävän teollisuuden raaka-ainesaatavuuden resilienssi ja kilpailukyky. EU:n sisämarkkinoiden toimivuus ja huoltovarmuus ovat kriittisiä.

Työ- ja elinkeinoministeriö yhtyy U-kirjelmässä esitettyyn valtioneuvoston kantaan. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää valitettavana, että komissio ei tee ehdotuksesta vaikutusarviota vaan vasta toimien käynnistyttyä niiden toimivuuden säätämiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää huomiota siihen, että hiilirajamekanismi tulee myös nostamaan kolmansista maista tuodun teräksen kustannuksia. Komissio tulee tämän hetken tietojen mukaan antamaan 10.12.2025 ehdotuksen hiilirajamekanismin vahvistamiseksi. Tuo ehdotus tulee ennakkotietojen mukaan sisältämään esityksen hiilirajamekanismin laajentamisesta teräksen ja alumiinin alavirtaan eli muun muassa monimutkaisempiin terästuotteisiin. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää valitettavana, että hiilirajamekanismin (CBAM) ja ehdotuksen suojatoimien yhteisvaikutukset jäävät selvittämättä heikentäen yritysten toimintaympäristön ennakoitavuutta. On tärkeää, että komissio seuraisi mekanismien yhteisvaikutuksia ja arvioisi vaikutuksia myös terästä käyttävän teollisuuden näkökulmasta.

Suomalainen terästä tuottava teollisuus on erikoistunut tiettyihin teräslaatuihin ja on puhtaassa siirtymässä pääosin edelläkävijä. Näille yrityksille tärkeintä on korkean vaatimustason kysynnän vahvistaminen. Suomalaiset terästuottajat toivovat vihreälle teräkselle globaalia vahvaa määritelmää, joka olisi yhtenäinen ja teknologianeutraali.

Terästä käyttävien yritysten näkökulmaan vaikuttaa käytettävän teräksen määrä ja laatu, mikä on teräksen saatavuus ja millaiset mahdollisuudet yrityksillä on siirtää korotukset kilpailukykyisesti hintoihin. OECD-analyyseissä on esitetty, että vihreä teräs ja tariffit voivat nostaa esimerkiksi auton hintaa noin prosentti, mutta konepajateollisuuden raskaissa erikoistuotteissa hinnanlisä voi olla jopa 30%. Tämän tason korotuksilla on merkittävä vaikutus kilpailukykyyn globaaleilla markkinoilla.

Eurooppalainen asetustyö etenee erittäin nopeasti. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää suojatoimia tärkeänä ja koordinoitua vaikuttamista asetustyöhön tulee jatkaa. Siksi ripeä eduskuntakäsittely on tärkeää Suomen kantojen vahvistamiseksi.